

Riktlinjer för serveringstillstånd i Upplands-Bro kommun

Antagen av bygg- och miljönämnden 2016-04-16, § 38
Dnr 15/0656-491

bygg-ochmiljonamnden@upplands-bro.se

08-581 690 00

Innehållsförteckning

Bakgrund	1
Mål	1
Alkoholhandläggares prioritering	1
Inledning	2
Servering av alkoholdrycker	2
Ansökan	2
Permanent tillstånd	2
Tillfälliga tillstånd	3
En del behöver inget tillstånd	4
Särskilda boenden	4
Krav på verksamheten	4
Kunskapsprov för ägare	4
Serveringstider och öppettider	4
Lokaler, kök och mat	5
Alkoholsortiment, priser och uppmuntringsförbud	5
Brandkårens synpunkter	6
Uteserveringar	6
Serveringsansvarig personal	6
18 års-gräns	6
Provsmakning	7
Gåvoförbud och förvaringsförbud	7
Kassaregister	7
Alkoholpolitiska olägenheter	7
Villkor och prøvotid	8
Tillsyn enligt alkohollagen	8
Återkallelse av tillstånd	9
Avgifter	9
Kontakt med kommunen	10
Mer information	10

Bakgrund

Riksdagen beslutade i december 2010 om ny alkohollag (2010:1622). Lagen började gälla den 1 januari 2011. Upplands-Bro kommuns riktlinjer för serveringstillstånd är ett komplement till bestämmelserna i alkohollagen.

Riksdagen fattade den 30 mars 2011 beslut om en 5-årig samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitik, ANDT. Det övergripande målet för ANDT-politiken är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskat tobaksbruk och minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol.

Mål

Nationella mål

Den nationella handlingsplanen för alkoholpolitik slår fast att det långsiktiga förebyggande arbetet för att minska skador till följd av alkoholkonsumtion måste fortsätta. Arbetet på lokal nivå är avgörande för ett framgångsrikt arbete mellan olika myndigheter.

Målsättningen är att sänka den totala alkoholkonsumtionen och att påverka människors konsumtionsbeteende, särskilt bland ungdomar och unga vuxna. Det är också viktigt att arbeta för att alkohol inte ska förekomma i vissa miljöer eller under vissa perioder i livet.

- Uppväxten ska vara alkoholfri.
- Alkoholdebuten ska skjutas upp.
- Berusningsdrickandet ska minska.
- Arbeta för fler alkoholfria miljöer.
- Den illegala alkoholhanteringen ska undanröjas.
- Känsliga områden i anslutning till ungdoms-, sport-, och idrottsmiljöer.

Upplands-Bro kommuns alkoholhandläggare prioriterar

- Minska överservering av alkoholdrycker.
- Inga ungdomar skall serveras alkohol på krogen.
- Ägarna skall inte uppmuntra sina gäster att dricka mer alkohol än vad de tänkt.
- Tydliggöra sambandet mellan matsservering och alkoholservering.
- Motverka att oseriösa entreprenörer får serveringstillstånd.
- Den som söker serveringstillstånd ska få ett professionellt och tydligt bemötande.
- Att de som har beslut på serveringstillstånd ska ha goda kunskaper om alkohollagen.
- Att de som arbetar med servering av alkoholdrycker känner till lagar och regler.

Inledning

För servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker krävs tillstånd av den kommun där serveringstället ligger. För att få serveringstillstånd ska den sökande, utöver att visa att han eller hon med hänsyn till sina personliga och ekonomiska förhållanden är lämplig att bedriva verksamheten, avlägga ett prov och visa att han eller hon har tillräckliga kunskaper om alkohollagen.

I tillståndsärenden ska yttrande från polismyndighet inhämtas med undantag för arrangemang av obetydlig omfattning.

Kommunens riktlinjer ska tydliggöra och förklara vad som gäller och förväntas av den som söker serveringstillstånd i Upplands-Bro kommun.

Servering av alkoholdrycker

Ansökan om serveringstillstånd

Ansökan om permanenta, tillfälliga och utökade serveringstillstånd görs skriftligen på särskilda blanketter som finns på Upplands-Bro kommuns webbplats.

<http://www.upplands-bro.se/sjalvservice>

Det tar ungefär tre månader att handlägga en ansökan om permanent tillstånd. Då tillståndsprovning provas sökandes lämplighet, lokalens beskaffenhet samt om alkoholserveringen kan förorsaka alkoholpolitiska olägenheter. Tillfälliga tillstånd tar generellt sett mycket kortare tid eftersom bygg- och miljönämnden delegerat beslutsfattande till miljöinspektören.

När ansökningsavgiften registrerats hos kommunen påbörjar miljöinspektören handläggningen av ärendet. Ansökningsavgiften är en fast engångsavgift som inte betalas tillbaka även om ansökan avslås.

<http://www.upplands-bro.se/naringsliv/tillstand-och-tillsyn/serveringstillstand/avgifter-for-serveringstillstand.html>

Permanent tillstånd till allmänheten

Permanent tillstånd kan gälla året runt (tills vidare om inte särskilda skäl föreligger) eller för en viss tidsperiod. För att få ett stadigvarande serveringstillstånd ställs höga krav på den som söker, både vad gäller lämplighet, utbildning, vandel och erfarenhet. Vidare ställs krav på lokalernas belägenhet och varierat matutbud.

Remissförfarande

Miljöinspektören inhämtar alltid ett yttrande från Polisen som ska yttra sig om den sökandes allmänna lämplighet för verksamheten. Om ansökan gäller servering av alkoholdrycker inom Livgardets eller annat militärt område skall yttrande inhämtas från militär chef.

För att styrka krav på personliga och ekonomiska förhållanden inhämtas yttrande från kronofogdemyndigheten och skatteverket.

Permanent tillstånd till slutna sällskap

Permanent tillstånd kan ges till slutna sällskap. Ett slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har ett gemensamt intresse. Medlemskretsen ska vara känd i förväg. En deltagarlista/gästlista ska kunna visas upp på begäran. Sällskapet kan vara en förening, klubb, personalgrupp eller annan form av sammanslutning. Inga nya gäster får komma till lokalen under pågående tillställning.

Tillfälliga tillstånd till allmänheten

Tillfälliga tillstånd till allmänheten kan avse enstaka tillfälle eller enstaka tidsperioder.

För att få tillfälligt serveringstillstånd ställs krav på den som söker, både vad gäller lämplighet, utbildning, vandel och erfarenhet. Vidare ställs krav på var arrangemanget ska äga rum och vad för mat som serveras.. Yttrande från polisen inhämtas alltid, polisen ska yttra sig om sökandens allmänna lämplighet.

För att erhålla tillfälligt serveringstillstånd krävs också att alkoholserveringen ska ingå i något evenemang, som i sig är seriöst. Den som ansvarar för serveringen ska också vara innehavare av serveringstillstånd. Serveringstillstånd till ungdomar beviljas generellt inte.

Tillfälliga tillstånd till slutna sällskap

Tillfälliga tillstånd till slutna sällskap kan medges vid enstaka tillfällen samt under viss tid. Slutet sällskap är en begränsad krets av personer som har ett gemensamt intresse. Det kan vara en förening, klubb, företag eller annan form av sammanslutning. En gästlista ska kunna uppvisas. Privata fester som födelsedagskalas, bröllop o. dyl. kan vara ett slutet sällskap.

Förutsättningar för att erhålla tillstånd för slutet sällskap är att sökande är lämplig, samt att lagad mat ska serveras. Serveringen ska vara i andra lokaler än där det bedrivs yrkesmässig försäljning av alkoholdrycker, inte i hemmiljö. Tillstånd för en och samma förening medges i ett begränsat antal gånger per år.

En del behöver inget tillstånd

Serveringstillstånd krävs dock inte om samtliga nedanstående punkter är uppfyllda.

- Avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer
- Sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna, och
- Äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol eller lättdrycker.

Särskilda boenden och äldreboenden

Sedan 2012 är det tillåtet att servera alkoholdrycker, d.v.s. spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker till de boende och deras besökare på särskilda boenden där man erbjuder måltidsservice. Det krävs inget serveringstillstånd och den som är ansvarig för verksamheten behöver inte anmäla till kommunen att det bedrivs alkoholservering. De alkoholhaltiga dryckerna ska köpas via Systembolaget.

<http://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationer/Alkoholservering-pa-sarskilda-boenden/>

Krav på verksamheten

Kunskapsprov för ägare

Den som ansökt om tillstånd ska göra ett kunskapsprov hos kommunen för att visa att han eller hon har de kunskaper om alkohollagen. Godkänt kunskapsprov ska genomföras innan tillstånd kan ges. (alkohollagen 8 kap.12 §)

Har någon i företaget genomfört ett kunskapsprov tidigare i en annan kommun räcker det med att bevisa detta. Om det har det gått mer än fem år sedan provet skrevs måste ett nytt prov genomföras. Det är bara i särskilda fall som femårsgränsen kan förbises.

Serveringstider och öppettider

Normal serveringstid för spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker är klockan 11.00 - 01.00. (alkohollagen 8 kap. 19 §). Kommunen kan efter prövning föreslå både sänkning och utökning av serveringstiden. Serveringstid före klockan 11.00 kan beviljas om kommunen bedömer att ordning och nykterhet kan uppnås och att det inte ger några störningar. Då sätts särskilda villkor i form av begränsningar av utbudet av alkoholdrycker.

Serveringstid efter klockan 01.00 görs genom en speciell ansökan. Om ansökan beviljas gäller beslutet tillsvidare. Serveringstider efter klockan 03.00 kan beviljas vid något enstaka speciellt evenemang, men normalt sett beviljas det inte.

Om restaurangen har serveringstillstånd till 03.00 men kontinuerligt stänger tidigare ska kommunen informeras. Detta brukar lösa sig med god dialog om det är av enstaka karaktär. Polisen vill också informeras om öppettider kring jul- och nyår samt ev andra högtider.

Serveringsstället ska vara utrymt senast 30 minuter efter serveringstidens utgång.

Lokaler, kök och mat

I ansökan om serveringstillstånd ska sökande ange det utrymme där servering ska ske (alkohollagen 8 kap. 14 §). Serveringstillståndet omfattar ett visst begränsat utrymme. Det är lämpligt att beskriva avgränsningar detaljerat på en ritning för att minimera missförstånd. Det blir ett bra verktyg för restaurangen att beskriva för sina gäster inom vilket område de har serveringstillstånd.

För permanent tillstånd till allmänheten krävs att det finns ett kök i anslutning till serveringslokalen. Gästerna ska kunna erbjudas ett varierat utbud av lagade eller på annat sätt tillredda maträtter. Ett varierat utbud ska tolkas som två förätter, tre varmrätter och två efterrätter. Efter klockan 23.00 får matutbudet begränsas till enklare varm mat.

För tillfälligt tillstånd till allmänheten eller för tillstånd för servering till slutet sällskap krävs att serveringsstället tillhandahåller tillredd mat.

Det ska finnas ett lämpligt antal sittplatser i förhållande till lokalens storlek. Lämpligt skall tolkas som att matsittplatserna skall vara fler än barsittplatserna. Handikappsanpassning och tillgänglighet är viktigt att ta hänsyn till.

Krav på matservering krävs inte då det gäller provsmakning. Kravet på matservering gäller inte heller vid pauser till konserter, teatrar eller liknande evenemang. Dock så medges endast tillstånd för starköl, vin och cider vid dessa paustillstånd.

Alkoholsortiment, priser och uppmuntringsförbud

Normalt sett medges tillstånd för spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker, men olika omständigheter kan göra att tillståndet villkoras till att gälla ett mindre sortiment.

Restaurangen skall alltid ha ett lättare alkoholalternativ att erbjuda sina kunder. Lättöl och/eller alkoholfritt vin är ett alternativ. Priset på de lättare alternativen skall vara lägre än de starkare och på så sett inte uppmuntra gästen till att ta det alkoholstarkare alternativet.

Det är inte tillåtet att försöka påverka gästerna att beställa alkoholdrycker. Detta s.k. animeringsförbud gäller åtgärder som innebär aktiv påverkan. Ett exempel på otillåten animering är mängdrabatter av typen ”köp tre betala för två”. Tillåten animering är ”happy hour” då man tillfälligt sänker priset på hela sortimentet, både mat och dryck. Att enbart rabattera alkoholdrycker är däremot inte tillåtet.

Brandkårens synpunkter

Lokalen ska vara lämplig ur brandskyddssynpunkt innan verksamheten kan starta. Kontakta Brandkåren-Attunda för mer information. www.brandkaren-attunda.se

Uteserveringar

För att servera alkoholdrycker på en uteservering krävs en ansökan om marklov med markägarens medgivande. Uteserveringen ska vara i anslutning till restaurangen och inte störa eller vara i vägen för genomströmningar av människor, trafik eller utryckningsfordon. Det ska dessutom vara lätt för serveringspersonalen att hålla uppsikt över uteserveringen.

En uteservering kan kräva bygglov. Det finns även regler för skyltar på fasader. Kontakta Upplands-Bro kommuns kundcenter **08-581 690 00** för mer detaljerad information om uteserveringar.

Normalt sett medges serveringstid till klockan 22.00 på uteserveringar, men undantag kan medges om platsen tillåter detta, inte stör någon eller på annat sätt inte medför olägenheter.

Serveringsansvarig personal

Tillståndshavaren eller av denne utsedd serveringsansvarig person ska ha tillsyn över serveringen och vara närvarande vid serveringsstället under hela serveringstiden. Tillståndshavaren skall anmäla på särskild blankett till kommunen vem eller vilka som är serveringsansvariga. När kommunen kontrollerat personerna som är anmälda skall restaurangen få tillbaka en kopia som bekräftelse på att det är kontrollerat. Den serveringsansvarige måste ha fyllt 20 år. Undantag kan göras för elever vid en restaurangskola med serveringstillstånd.

<http://www.upplands-bro.se/sjalvservice>

18-årsgräns

Det är inte tillåtet att servera alkoholdrycker på restaurang till någon som är under 18 år. Gästen måste kunna styrka sin ålder med giltig legitimation. Åldersgränsen hindrar inte att man tar emot yngre gäster, men det finns en skyldighet att se till att dessa inte serveras eller dricker alkoholdrycker. Ansvaret för detta ligger alltid hos den som serverar, även om det finns dörrvakter med uppgift att göra ålderskontroll vid entrén. Serveringspersonal får heller inte servera om man kan anta att dryckerna kan komma att överlämnas till någon som inte får

bli serverad på grund av för låg ålder. Det kan finnas anledning att vara speciellt uppmärksam då en person beställer åt fler i baren eller då ett sällskap, där underåriga personer ingår.

Provsmakning på gårdar och microbryggerier

Den som tillverkar alkoholdrycker från råvaror som produceras på den egna gården och som har ett stadigvarande serveringstillstånd har rätt att, efter anmälan till Upplands-Bro kommun, vid tillverkningsstället erbjuda provsmakning av de egenproducerade dryckerna.

Detta skall tolkas som att råvarorna inte behöver vara en procent av slutprodukten, den kan istället ha stor vikt eller vara väsentlig för slutprodukten. Tex egen jästillverkning vid ölframställning. Egna gården behöver inte heller tolkas vara en gård ute på landet utan det kan vara en byggnad eller område i stad eller tätort. Erbjudna behöver inte heller det tolkas som att ”bjuda” utan det kan erbjudas till en kostnad.

Gåvoförbud och förvaringsförbud

För alla som säljer alkoholdrycker finns det ett generellt gåvoförbud. Om man t ex vill kompensera en gäst för något så är det inte tillåtet att bjuda på en avec till kaffet. Däremot kan man naturligtvis bjuda på kaffet och en efterrätt.

Gästerna får inte ta med sig egna alkoholdrycker till restaurangen. Förvaringsförbudet gäller även personalen. Endast de drycker som skall användas på för servering får förvaras på restaurangen. Undantag för detta är drycker som uppenbart inte är avsedda att förtäras på stället, t ex drycker som lämnats in i garderoben för förvaring eller drycker som används för matlagning.

Kassaregister

All försäljning i restaurangen skall registreras i ett kassaregister. Gäster skall alltid erbjudas ett av registret framställt kassakvitto.

Alkoholpolitiska olägenheter

Med alkoholpolitiska olägenheter menas att ett utskänkningstillstånd kan medföra störningar eller andra problem. Dessa kan vara av social-, alkoholpolitisk eller ordningsmässig art.

Berörda myndigheters remissvar vid tillståndsgivning att beakta vid tillståndsgivning;

Polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem och sökandes vandel. Ansökan om verksamhet med pornografisk inriktning, liknande eller annan olämplig inriktning, ska inte beviljas. Ansökan om alkoholtillstånd vid idrotts- eller evenemang som riktar sig främst till ungdomar ska inte beviljas.

Villkor och prøvotid

Prøvotid ska användas i de fall en förändring sker utanför den ordinarie serveringstiden och endast vid utökad serveringstid efter klockan 01.00. Anledningen till det är att det kan uppstå olägenheter på grund av den senare tiden. Kommunen kan meddela villkor i samband med beslut om tillstånd; exempel på detta kan vara;

- Villkor om två förordnande ordningsvakter vid serveringstid efter klockan 01.00
- Villkor rörande uteservering,
- Villkor om serveringstiden,

Tillsyn enligt alkohollagen

Tillsyn av alkoholagens efterlevnad definieras i alkohollagen under kapitel 9.

Folkhälsomyndigheten utövar nationell tillsyn över efterlevnaden av alkohollagen, utfärdar förordningar, föreskrifter och allmänna råd för tillämpning av alkohollagen. Länsstyrelsen utövar tillsyn av kommunerna inom det egna länet. Länsstyrelsen ska också biträda kommunerna med råd i deras verksamhet. Kommunen tillsammans med polismyndigheten ansvarar enligt alkohollagen för tillsynen av folkölförsäljning och serveringstillstånd. För detta tar kommunen ut en årlig tillstånds- och tillsynsavgift.

Den årliga tillsynsavgiften baseras på omsättningen som presenteras i restaurangrapporten.

Kommunen och polisen sköter den yttre tillsynen. Den yttre tillsynen avser att alkoholserveringen sker enligt gällande tillstånd. Andra tillsynsmyndigheter kan vara bygg- och miljöavdelningen i kommunen och skattemyndigheten.

Normalt kontrolleras;

- Hur verksamheten bedrivs med avseende på ordning och nykterhet och att servering inte sker till underåriga och/eller märkbart påverkade personer, förekomsten av lagad mat och att serveringsansvariga personer finns på plats.
- Att försäljningen sker i enlighet med tillståndet som det framgår av tillståndsbeviset. Hit hör frågor som rör vilket/vilka slag av alkoholdrycker som serveras, om servering sker till allmänheten eller till slutet sällskap, serveringslokaler, matutbud, serveringstid samt, i förekommande fall, om meddelade villkor följs.
- Vidare kontrolleras att förvarings- och förtäringförbuden efterlevs, tillgången på lättdrycker, att de särskilda bestämmelserna om marknadsföring följs samt om försäljningen bokförs.

- Tillståndshavaren, eller av denna anmäld serveringsansvarig till kommunens tillståndsenhet, ska utöva tillsyn över serveringen och vara närvarande under hela serveringstiden.

Den inre tillsynen gäller kontroll av uppgifter från olika myndigheter, främst av ekonomisk art. Restaurangens årliga försäljningssiffror ska redovisas varje år, **senast 1 mars**, till Folkhälsomyndigheten. Kommunen skickar i januari varje år ut information om restaurangrapporten och hur man rapporterar mm

För att möjliggöra ett informationsutbyte (och därigenom skapa förutsättning för en effektiv tillsyn) har lagstiftaren föreskrivit en upplysningsskyldighet mellan vissa myndigheter. Av den anledningen ska t.ex. polismyndigheten underrätta kommunen om förhållanden som är av betydelse för kommunens tillsyn.

Återkallelse av tillstånd

Kommunen kan, enligt alkohollagen, 9 kap. 17 och 18 §§, meddela en innehavare av serveringstillstånd en erinran, eller vid allvarigare fall en varning om han eller hon inte:

1. Uppfyller de krav som gällde för tillståndets meddelande, eller
2. Följer de bestämmelser som gäller för servering enligt denna lag eller de villkor eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen

Enligt 9 kap. 18 § alkohollagen kan kommunen återkalla serveringstillståndet. Återkallelse kan beslutas om tillståndet inte längre utnyttjas, om det har förekommit brottslig verksamhet på eller i anslutning till serveringsstället eller om tillståndshavaren har brutit mot alkohollagen.

Vill företaget avanmäla sitt serveringstillstånd görs det på särskild blankett eller ring och prata med kommunen

Avgifter

Upplands-Bro kommun tar ut avgifter för olika tillstånd och årliga tillsynsavgifter som är baserade på en fast kostnad och en rörlig del beräknad på verksamhetens omsättning.

Mer om avgifterna kan du läsa på vår webbsida. www.upplands-bro.se

Beslutet om avgift fattas med stöd av Upplands-Bro kommuns taxa för offentlig kontroll antagen av kommunfullmäktige den 18 november 2015, § 122. Prövningsavgifter betalas in på bankgiro 5420-3674 innan handläggning börjar. Vid årsavgifter skickas faktura till företaget som serveringstillståndet personligen är utfärdat på.

Kontakt med kommunen

Frågor rörande serveringstillstånd, avgifter, tillsyn eller lagstiftning besvaras av kommunens handläggare på avdelningen för livsmedel, alkohol och tobak. Du når handläggare via kommunens kundcenter, tel. 08-581 690 00.

Mail kan skickas till:

bygg-ochmiljonamnden@upplands-bro.se

Vid enklare frågor ring:

Upplands-Bro kommuns kundcenter: 08-581 690 00

Mer information

Kring försäljning av alkohol finns på folkhälsomyndighetens webbsida

<http://www.folkhalsomyndigheten.se/amnesomraden/tillsyn-och-regelverk/tillsyn-alkohol/>